Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

TER BESLUITVORMING
Aan: SCM

Media en Creatieve Industrie

Van
[redacted]

Datum
30 november 2022

Referentie

Bijlagen
2

Intern OCW afgestemd
WJZ

nota

Reactie Europese Commissie op wetsvoorstel investeringsverplichting en de vervolgstappen

Aanleiding

In bijgevoegde brief van 17 november jl. geeft de Europese Commissie (hierna: EC) een reactie op het wetsvoorstel investeringsverplichting. Deze reactie van de EC volgt op de kennisgeving van het wetsvoorstel aan de EC op 18 augustus jl. De kennisgeving is een verplichting op basis van een EU-Richtlijn (2015/1535). Deze zogenoemde TRIS-procedure moet het creëren van belemmeringen op de interne markt voorkomen. Op grond van voornoemde Richtlijn dienen EU-Lidstaten de EC op de hoogte te brengen van hun wetgevingsvoorstellen m.b.t. producten en diensten van de informatiemaatschappij, zodat de EC deze in het licht van EU-wetgeving kan beoordelen. Lidstaten nemen op gelijke voet met de Commissie deel aan deze procedure en ook zij kunnen hun mening geven m.b.t. tot de genotificeerde ontwerpwetgeving. In dit geval heeft alleen de EC een reactie gegeven.

Geadviseerd besluit

Wij vragen u n.a.v. de reactie van de EC in te stemmen met aanpassing van het wetsvoorstel investeringsverplichting via een nota van wijziging. Tevens kan in de nota van wijziging een toelichting worden gegeven op onderdelen die niet gewijzigd worden maar waarover de EC wel opmerkingen heeft gemaakt. Met uw instemming zal op 6 december a.s. op DG-niveau met EZK worden overlegd over de voorgenomen aanpassingen in het wetsvoorstel, en zullen we samen met WJZ de nota van wijziging opstellen.

Wij vragen u tevens om bijgevoegde Kamerbrief te ondertekenen waarmee u de reactie van de EC alvast aan de Kamer stuurt ter informatie.

Kernpunten

- U wijzigt het wetsvoorstel investeringsverplichting m.b.t. de omzetdrempel via een nota van wijziging. Deze drempel van €30 mln. verlaagt u. Tot hoever de drempel wordt verlaagd is mede afhankelijk van het overleg met EZK.
- U geeft een toelichting in de nota van wijziging op een viertal andere opmerkingen van de EC waarmee de keuze voor de betreffende onderdelen van het wetsvoorstel worden onderbouwd.

- U maakt van de gelegenheid gebruik om de inwerkingtreding van het wetsvoorstel ook mogelijk te maken op 1 juli (2023), waardoor niet een geheel jaar verloren gaat aan investeringen.

Toelichting

- De EC heeft in haar reactie opmerkingen gemaakt t.a.v. (1) het percentage van 4,5%, (2) de uitzondering van publieke en commerciële omroepen, (3) Nederlandse producties, (4) de uitzondering voor VOD-diensten die gericht zijn op klein publiek, en (5) de vrijstellingsdrempel van €30 mln.
- De reactie van de EC geeft geen directe aanleiding het wetsvoorstel aan te passen of in te trekken. Ook staat de reactie van de EC behandeling van het wetsvoorstel in de Tweede Kamer niet in de weg. De EC vraagt op de meeste punten alleen een nadere onderbouwing. Op twee punten is de EC kritischer, namelijk de Nederlandse producties en de hoogte van de omzetdrempel van €30 mln.

Reactie op de opmerkingen van de EC

- De EC vindt dat bij de vaststelling van het percentage van 4,5% rekening moet worden gehouden met maatregelen (heffing of investeringsverplichting) in andere EU-lidstaten, en dat dit niet blijkt uit het wetsvoorstel. Het gaat er de EC om dat de optelsom van alle maatregelen in de gehele EU niet onevenredig zwaar wordt voor marktpartijen. De EC merkt op dat het onduidelijk is hoe wij bij de vaststelling van de 4,5% rekening hebben gehouden met maatregelen in andere lidstaten. Wij adviseren u in de toelichting bij de nota van wijziging te benoemen dat wij in het licht van het betreffende artikel in de AVMD-richtlijn rekening hebben gehouden met de maatregelen in de andere lidstaten. Dit is naar onze mening voldoende om tegemoet te komen aan de EC.
- De EC vindt dat onvoldoende is onderbouwd waarom de publieke omroep en commerciële omroepen niet vallen onder de investeringsverplichting. De Commissie vraagt om bijvoorbeeld concrete gegevens over bestaande investeringen van omroepen in Nederlands AV-aanbod op te nemen in de toelichting. We begrijpen dit punt van de EC. De publieke omroep investeert met ca. €100 mln. ruimschoots in Nederlands cultureel AV aanbod zodat ze ruim boven de 4,5% uitkomt. Dit kunnen we opnemen in de toelichting bij de nota van wijziging. Echter van de commerciële omroepen hebben we deze gegevens niet. We hebben via een onderzoeksbureau wel getracht deze te verkrijgen, maar deze wilden de commerciële omroepen niet verstrekken op grond van bedrijfsvertrouwelijkheid. Wat we wel in de toelichting van de nota van wijziging kunnen opnemen, is de verplichting voor commerciële omroepen die is opgenomen in de Mediawet om minimaal 40% Nederlandstalig aanbod uit te zenden. Daarmee geven we meer onderbouwing aan de

uitzondering voor commerciële omroepen dan nu in het wetsvoorstel is opgenomen. Dit is naar onze mening alles wat we nu kunnen doen om tegemoet te komen aan de EC.

- De EC vindt dat het percentage Nederlandse producties gerelateerd had moeten worden aan een verplichting voor investeringen in Europese producties; bijvoorbeeld een verplichting om 9% van de omzet te investeren in Europese producties, waarvan 4,5% geïnvesteerd moet worden in Nederlandse producties (zoals de systematiek in Italië en Frankrijk). Wij hebben er niet voor gekozen om een aparte verplichting op te leggen voor Europese producties. In het wetsvoorstel wordt weliswaar uitgegaan van Europese producties zoals opgenomen in de richtlijn audiovisuele mediadiensten, maar al deze producties moeten voldoen aan (2 van de 4) Nederlandse taal- en cultuurcriteria. Onze keuze voor alleen een nationaal percentage kunnen we onderbouwen door erop te wijzen dat een investeringsverplichting van 4,5% in Nederlandse producties minder belastend is voor VOD-aanbieders dan dat er daarnaast ook een hoger percentage voor Europese producties verplicht zou zijn gesteld (waarvan de helft nationaal moet zijn). Dit is naar onze mening voldoende om tegemoet te komen aan de EC.
- De EC vindt dat de uitzondering voor VOD-diensten die zich richten op 'klein publiek' beter onderbouwd moet worden. Op basis van richtsnoeren van de EC kan de definitie van 'klein publiek' worden verduidelijkt. Hiermee komen we tegemoet aan de EC.
- De EC vindt de onderbouwing van de omzetdrempel van €30 mln. niet gerechtvaardigd. In de toelichting van het wetsvoorstel verwijzen we naar de richtsnoeren van de EC waarin de drempel voor lage omzet wordt vastgesteld aan de hand van het concept van micro-ondernemingen. Micro-ondernemingen zijn ondernemingen met een jaaromzet van ten hoogste €2 mln. Uitgangspunt hierbij is dat de ontwikkeling van de toetreding van nieuwe spelers op de markt niet mag worden belemmerd. We begrijpen dit punt. In de onderhandelingen met EZK hebben we in eerste instantie dan ook ingezet op een omzetdrempel van €2 mln. [redacted] Uiteindelijk zijn we uitgekomen op € 30 mln. Mede op basis van de opmerkingen van de EC adviseren wij u om de onderhandelingen met EZK opnieuw te voeren en de omzetdrempel te verlagen omdat we denken dat er geen extra onderbouwing is voor de omzetdrempel van € 30 mln. Bovendien is gebleken dat ook de Tweede Kamer kritisch is over de hoogte van de drempel van €30 mln. (inclusief de VVD), en dat ook de sector - inclusief de grote VOD-aanbieders - vindt dat deze hoge drempel onwenselijk en in strijd is met een level playing field. [redacted] Wij stellen voor de drempel te verlagen naar €2 mln. (dat in overeenstemming is met de richtsnoeren van de EC), of als dat onhaalbaar blijkt € 5 mln. (zoals in

Frankrijk), of in het uiterste geval € 10 mln. (zoals in Spanje; de hoogste drempel in de EC). Ergens ertussenin zou ook kunnen. Indien de drempel boven de €2 mln. uitkomt zullen we dit aanvullend moeten onderbouwen zoals de EC vraagt. In deze nadere onderbouwing kunnen we niet verwijzen naar de richtsnoeren van de EC omdat daarin €2 mln. als uitgangspunt geldt. Wat we wel kunnen doen is in de nadere toelichting wijzen op een eerlijker speelveld tussen VOD-aanbieders omdat er bij een lagere drempel meer aanbieders onder de investeringsverplichting vallen.

Inwerkingtreding

- De behandeling in de Tweede Kamer staat gepland in derde week van januari 2023 maar dat staat nog niet vast. In ieder geval vindt de behandeling niet meer dit jaar plaats.
- Dit betekent het volgende voor de inwerkingtreding. Het huidige wetsvoorstel voorziet erin dat de relevante omzet op basis waarvan moet worden geïnvesteerd voor het eerst wordt berekend over het boekjaar dat begint wanneer, of nadat, de wet in werking treedt. Als het wetsvoorstel nog dit jaar door beide Kamers zou zijn aangenomen en op 1 januari 2023 in werking had getreden, had over de omzet van 2023 4,5% geïnvesteerd had moeten worden. Nu het wetsvoorstel later in werking treedt, dient 4,5% over de omzet van 2024 geïnvesteerd te worden. Dit scheelt dus een jaar aan investeringen in Nederlandse culturele audiovisuele producties, waarvan het totaalbedrag (op basis van de cijfers over 2021) wordt geschat op 29,8 miljoen euro.
- Wij adviseren u daarom om het wetsvoorstel zodanig aan te passen dat de verplichting om te investeren aanvangt op het moment dat de wet in werking treedt. Dat is op basis van de vaste verandermomenten voor het eerst mogelijk op 1 juli 2023. In dat geval zou over de laatste 6 maanden van 2023 wel moeten worden geïnvesteerd, zodat dit een half jaar aan investeringen scheelt in plaats van een heel jaar. Hiermee komt u ook tegemoet aan een wens van de productiesector (zie bijgevoegde recente brief van producenten en andere makers aan de Tweede Kamer).

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

TER ONDERTEKENING
Aan: SCM

Wetgeving en Juridische Zaken

Van
[redacted]

Datum
17 januari 2023

Referentie
35509407

Bijlagen
nota van wijziging, aanbiedingsbrief TK

Interdepartementaal afgestemd
BZK, EZK

nota

nota van wijziging wetsvoorstel investeringsverplichting

Aanleiding

In overleg met u is een nota van wijziging opgesteld bij het wetsvoorstel investeringsverplichting, mede naar aanleiding van de reactie van de Europese Commissie op dit wetsvoorstel in het kader van de TRIS-procedure. Deze nota van wijziging ligt ter ondertekening voor, samen met een aanbiedingsbrief aan de Tweede Kamer.

Geadviseerd besluit

Wij verzoeken u bij akkoord het volgende te ondertekenen:
- De toelichting bij de nota van wijziging; en
- de aanbiedingsbrief aan de Tweede Kamer.

Kernpunten

In de nota van wijziging worden twee wijzigingen voorgesteld op het wetsvoorstel investeringsverplichting zoals dat aan de Tweede Kamer is gestuurd:
- De omzetdrempel wordt verlaagd van €30 miljoen naar €10 miljoen; en
- de inwerkingtredingsbepaling wordt gewijzigd, waardoor inwerkingtreding ook halverwege een boekjaar mogelijk wordt.

Met de aanbiedingsbrief stuurt u zowel de nota van wijziging als de reactie van de Europese Commissie in het kader van de TRIS-procedure naar de Tweede Kamer.

Toelichting

De nota van wijziging is interdepartementaal afgestemd met BZK - als medeondertekenaar, en met EZK. Het Commissariaat had vanuit haar rol als toezichthouder geen inhoudelijke opmerkingen bij de nota van wijziging.